සබරගමුව පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව - සති පාසල

1. ශ්‍රේණිය :- 11 ශ්‍රේණිය **විෂය** :- චිත්‍ර **අදාළ සතිය** :- නොවැම්බර් 1 වන සතිය

2.පාඩම/ ඒකකය:- 7.3.1 මහනුවර යුගයේ පහතරට බිතු සිතුවම් අගයමු

3. ශිෂ්‍යයා කළ යුතු කාර්යයන්:-

- ප්‍රදර්ශනය කර ඇති කතළුව හා කරගම්පිටිය විහාර චිත්‍ර නිර්මාණ හොඳින් නිරීක්ෂණය කරන්න.
- ඔබට සපයා ඇති කියවීම් පත්‍රිකාව හොඳින් අධ්‍යයනය කරන්න.
- පහත සඳහන් ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.
  1. මහනුවර යුගයේ පහතරට විහාර බිතු සිතුවම් කලාවේ ඓතිහාසික පසුබිම කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න.
  2. කතළුව හා කරගම්පිටිය විහාර චිත්‍ර නිර්මාණවල ඓතිහාසික පසුබිම කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න.
     - යුගය/ කාලය
     - අනුග්‍රහය
     - ශිල්පියා
  3. කතළුව විහාරය හා කරගම්පිටිය විහාර සිතුවම් නම් කර එම එක් එක් සිතුවම් පිළිබඳ පහත කරුණු යටතේ කලාත්මක ඇගයීමක් කරන්න.
     - වස්තු විෂය
     - සම්ප්‍රදාය / ශෛලිය
     - ශිල්ප ක්‍රමය
     - කලාත්මක ලක්ෂණ
       - තලය මත රූප භාවිතය
       - වර්ණ භාවිතය
       - රේඛාකරණය
       - අදහස් ප්‍රකාශනය

කතළුව විහාර චිත්‍ර

- දකුණු පළාතේ ගාල්ල නගරයට ආසන්නව පිහිටා ඇති කතළුව විහාර බිතු සිතුවම් දහනව වන සියවසේ අගභාගයට (ක්‍රි.ව 1886) අයත් නිර්මාණ ලෙස සැලකේ.
- මෙම විහාරයේ බිතු සිතුවම් නිර්මාණය කළ ශිල්පීන් වශයෙන් කඩොල්ගල්ලේ මහ සිත්තරා හා පොඩ්ඩ සිත්තරා යන ශිල්පීන් හඳුන්වා ඇත.
- පහතරට විහාර බිතුසිතුවම් සඳහා විදේශීය ආභාස හා සමකාලීන සමාජ පසුබිම බලපා ඇති ආකාරය දක්වන හොඳම නිදසුනක් වශයෙන් මෙම විහාර සිතුවම් සැලකේ.
- කතළුව විහාරයට අයත් සිතුවම්වල වස්තු විෂය පහත ලෙස වර්ග කළ හැකි ය.
  - බෞද්ධ ජාතක කථා (වෙස්සන්තර, මහා සුතසෝම, තේමිය, චුල්ලපදුම)
  - බුද්ධ චරිතයට සමකාලීන සමාජ සිදුවීම් (මහාධන සිටුවරයාගේ කථාව, පටාචාරා කථාව, නන්දිය උපාසක කථා වස්තුව)
- එම නිර්මාණවලට අමතර ව සූවිසිවිවරණය, අපාය දර්ශන, වියන්තල සිතුවම් හා දිව්‍යලෝක දර්ශන සහිත සිතුවම් ද වේ.

මහාධන සිටුවරයාගේ කථාව සංගීතය හා විනෝද වීම

- කතළුව විහාරයේ දැකිය හැකි චිත්‍රයක් වන මෙයින් මහාධන සිටුවරයාගේ නිවසේ පැවති නැටුම් හා ගැයුම් සංදර්ශනයක අවස්ථාවක් නිරූපණය කෙරේ.
- මෙහි දක්වෙන සංගීත කණ්ඩායමේ සාමාජිකයෝ යුරෝපීය ක්‍රමයට ඇඳ පැලඳගෙන බටහිර සංගීත භාණ්ඩ වාදනය කරමින් සිටිති.
- පසුබිමෙන් දක්වෙන ගොඩනැගිල්ල යුරෝපීය ලක්ෂණයන්ගෙන් යුතු වේ.
- මෙම සිතුවමේ නිරූපිත ඇඳුම් පැලඳුම්, සංගීත භාණ්ඩ, ගෘහනිර්මාණ අංග හා ගෘහභාණ්ඩ මෙන්ම විනෝදාංග ද එකල ලාංකේය සිත්තරුන් දුටු යුරෝපීය ලක්ෂණවලට අනුගත වූ ඒවා වේ.
- අඛණ්ඩ කථන ක්‍රමයට අඳින ලද කථාවක එක් කොටසක් මෙයින් දක්වේ.
- සම්පූර්ණ තලය භාවිත කොට සිද්ධිය සංරචනය කොට තිබේ.
- රේඛා හා හැඩතල යොදා ගනිමින් සංකීර්ණ ලෙස අවකාශය පුරවා ඇත.
- කහ, කළු, සුදු, නිල්, රතු, කොළ සහ දුඹුරු යන වර්ණ සහ ඒවායේ ප්‍රභේද භාවිත කොට සිතුවම් වර්ණ කොට තිබේ.
- රූප වටා කළු පැහැති බාහිර රේඛා යොදා ඇත.
- පසුබිම වර්ණ කිරීම සඳහා කහ, කළු, දුඹුරු යන වර්ණ භාවිත කොට ඇත.
- ත්‍රිමාන ලක්ෂණ පෙන්වීම සඳහා සියුම් ලෙස වර්ණ ප්‍රභේද දක්වීමට ගත් උත්සාහය දැකිය හැකි ය.
- සමස්ත චිත්‍රයේ ශෛලිගත ආකාරයට වඩා ජීවී බවක් ප්‍රකාශනය වේ. එසේ ම වර්ණ පැතලි ව දක්වීමට වඩා වර්ණ පදාස දක්වීම ද දැකිය හැකි ය.

01. මේ මඟින් නිරූපණය වනුයේ ....

02. ස්ථානය ....

03. සංරචන ක්‍රමය ....

04. වර්ණ භාවිතය ....

05. රේඛාව යෙදීම ....

සුතසෝම ජාතකය රජමැඳුරේ කාන්තාවෝ

- කතළුව විහාරයේ දැකිය හැකි මෙම සිතුවමින් බ්‍රහ්මදත්ත රජුගේ මාළිගාවේ සිටින කාන්තාවන් දෙදෙනකු පිළිසඳරේ යෙදී සිටිනු දක්වේ. මින් රජ බිසව හා ඇයට පවන් සලන සේවිකාව නිරූපණය කෙරේ.
- අඛණ්ඩ කථන ක්‍රමයට අඳින ලද සිතුවමක එක් සිද්ධියක් මෙයින් දක්වේ. එහි රූප පාර්ශ්වදර්ශී ස්වරූපයෙන් හා ශෛලීගත ව නිරූපණය කර ඇත.
- මෙහි නිරූපණය වන කාන්තාවන්ගේ ඇඳුම් පැළඳුම් විසිතුරු මල් මෝස්තර හා හැඩතලවලින් සරසා තිබේ.
- මාලිගාව යුරෝපීය ක්‍රමයට සරසා ඇත. විශේෂයෙන් යුරෝපීය ලාම්පු, ගෘහය අලංකරණය සඳහා යොදා ගෙන ඇත.
- කහ, කළු, සුදු, නිල්, රතු, කොළ සහ දුඹුරු යන වර්ණ සහ ඒවායේ ප්‍රභේද භාවිත කොට සිතුවම් වර්ණ කොට තිබේ.
- කළු පැහැති බාහිර රේඛා රූප වටා යෙදීමට මෙන් ම චිත්‍රයේ විස්තරාත්මක බව දැක්වීම සඳහා භාවිත කර ඇත.
- රූප එකම තලයක පිහිටුවා තිබීම දකිය හැකි ය.
- පසුබිම සඳහා කළු වර්ණය භාවිතය හා පසුබිම් අවකාශය පිරවීම සඳහා විවිධ සැරසිලි මෝස්තර භාවිතය මෙහි සුවිශේෂ ලක්ෂණ වේ.

06. දක්නට ඇති ස්ථානය ....

07. මේ මඟින් දැක්වෙනුයේ ....

08. සංරචන ක්‍රමය ....

09. වර්ණ භාවිතය ....

10. තලය භාවිතය ....

4.ඉහත ක්‍රියාකාරකම සඳහා උපකාර කරගත හැකි ඉගෙනුම් ආධාරක :-

e - නැණ පියස:- 11 ශ්‍රේණිය චිත්‍ර කලාව
11 ශ්‍රේණිය චිත්‍ර කලාව අතිරේක කියවීම් පොත - ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය

5.ඉගෙනුම් ඵල :-

- පහතරට විහාර බිතු සිතුවම් කලාවේ ඓතිහාසික පසුබිම සොයා බලයි.
- නිර්මාණාත්මක ශෛලිය සඳහා පදනම් වූ මාධ්‍ය හා ශිල්ප ක්‍රම විස්තර කරයි.
- මහනුවර යුගයේ පහතරට විහාර බිතු සිතුවම්වල තොරතුරු එක්රැස් කරයි.
- සිතුවම් නිර්මාණ අගයයි, රස විඳියි.

සැකසුම :- කෑගල්ල අධ්‍යාපන කලාපය